

Život Cirkvi

Ročník 14

39/2007

**Vatikán otvoril filatelistické
a numizmatické múzeum**

Začína ísť o život...

Do atmosféry slnkom zaliataho babieho leta sa na slovenskej verejnej scéne miešajú temné farby. Málo kto si ich všima, ale žiadajú si, milí poslucháči, aspoň pár chvíľ na zamyslenie. Billboard so zabitým 12 týždňovým človekom zaťal do živého. Diskusia sa, žiaľ, točila viac o etickosti či neetickosti fotografie, čím odpútavala pozornosť od samotného faktu, že sa na Slovensku takých prípadov stáva denne asi štyridsať. Argumentuje sa pritom extrémnymi prípadmi, keď lekári s „absolútnou istotou“ tvrdia, že ide o vážne telesné a psychické poškodenie plodu, ohrozenie života matky a obmedzenie rozvoja jej troch – štyroch už narodených detí. A potom sa takýto fiktívny prípad, kde sa človeku akosi žiada povedať, že taký potrat je opodstatnený, aplikuje na zdravé, hmotne zabezpečené ženy, ktoré ešte nemajú ani jedno dieťa. Ukážkové príklady manipulácie.

Bojovníci za život a proti nemu upriamujú v týchto týždňoch svoj pohľad na Ústavný súd. Má rozhodnúť, ktorých občanov Ústava Slovenskej republiky chráni a ktorých nie. Tu však treba veľmi jasne rozlišovať. Je pravda, že samotný Ústavný súd v rámci svojich kompetencií nemôže iné, než vysvetľovať aplikáciu ústavných noriem. Treba však zároveň dodať, že nikomu nebolo dané právo rozhodovať o živote samotnom. Ak by Ústava umožňovala zabiť nevinného človeka, je protiprávna i keď by za ňu hlasovala absolútna väčšina. Pred pár rokmi bolo v Taliansku referendum o potratovom zákone. Katolícka cirkev nevyzývala veriacych hlasovať v ňom za život. Vec postavila úplne inak: o živote sa nemôže robiť žiadne referendum! Pomýlená je už samotná myšlienka o niečom takom hlasovať. Veriaci referendum bojkotovali. Naše médiá to komentovali, že bolo teplo a väčšina talianskych občanov uprednostila ísť k moru a nie k hlasovacím urnám. Ďalší príklad lacnej manipulácie.

Iný šírený blud hovorí, že potrat je náboženský problém katolíkov. Z toho sa potom vyvodzuje, že neveriaci alebo nepraktizujúci veriaci nemá v tejto veci žiaden problém svedomia. Je to lož. Prirodzený mravný zákon zaväzuje všetkých. Spoločnosť, v ktorej sa nerešpektujú ani najzákladnejšie práva, je v štádiu vážneho rozkladu.

Milí poslucháči, náš spirituál v seminári nám hovoril, že príklady z vlastného života sa majú hovoriť až po sedemdesiatke. Nevieť či sa jej dožijem. Ale už teraz môžem z tej trochy pastoračných skúseností povedať, že väčšina ľudí na Slovensku je v týchto najzákladnejších otázkach života a smrti klamaná a oklamaná. Možno by to až tak nevadilo, ak by išlo o čiste teoretické názory. V prípade života a smrti však na základe oklamanej veľa ľudí kruto trpí a iní za ňu platia svojím životom. V kampani dnešných dní neide o presadenie nejakého názoru. Ide naozaj o život. Nepochybujem, že veriaci, ku ktorým aj teraz hovorím, majú vo veci jasno. Skôr je problém v tom, čo hovorí svätý Peter vo svojom liste: „vedieť obhájiť svoju nádej“. Teda nielen mať svoj

názor, ale vedieť ho pre druhými rukolapne obhájiť. V týchto týždňoch sa od veriacich očakáva takéto praktické vyznanie viery. Vedieť argumentovať.

To znamená, neveriacemu nehovoriť o hriechu (lebo ho necíti, hriech je otázka vzťahu k Bohu), ale o faktoch.

V tomto súvisi by som rád spomenul jednu skúsenosť. V kontakte s novinármi som spoznal mnohé dievčatá a ženy, ktoré, aj keď sa vyhlasovali za neveriace, pre mnohé náboženské témy boli veľmi otvorené a dobre sa s nimi spolupracovalo. Keď však prišlo na tému potratu, stávali sa až zúrivé. Väčšinou preto, že mali na svedomí svoje škrabance. Svoju nevysporiadanosť s problémom potom prenášali formou nenávisťi na Cirkev a na veriacich. Je všeobecne známe, že človek často kričí a hrá sa na silného len preto, lebo má strach, ktorý takto maskuje. Aj angažovanosť za potraty a iné takzvané práva a slobody je často len zaháňaním vnútorných výčitiek. Tu by som chcel pripomenúť, že takýchto ľudí netreba schladit' sprchou vážnych argumentov, ale zahrnúť ich láskou a porozumením. Poradiť im východisko z výčitiek svedomia. Inak si ho budú neustále ventilovať a odpisovať každého, kto v nich bude tieto výčitky prebúdzat'.

Čo sa týka práce Ústavného súdu, rád by som na záver pripomenul ešte jednu vec. Je pravda, že aj pri snahe o objektivitu je človek ovplyvňovaný osobným postojom. Podľa neho vyberá argumenty za i proti. Ak ide o Ústavu, nemali by hrať rolu osobné pocity, ale preambula tejto ústavy. Tá sa odvoláva na cyrilometodské dedičstvo, čím nastavuje interpretačný kľúč jednotlivých právnych noriem. Cyrilometodské dedičstvo nie je len záležitosť liturgická a náboženská, týkajúca sa iba rímskych katolíkov. Zahŕňa kultúru života. Rozhodnúť inak než pre život jednoznačne znamená konať protiústavne. Na rozšírený argument, že možnosť potratu je vraj „požiadavkou Európskej únie“ treba povedať, že jednak boli tieto otázky ponechané na legislatívu jednotlivých členských krajín, ako aj to, že aj Európska únia a legislatívy jej štátov umožňovaním potratu prekračujú svoju kompetenciu a sú teda protiprávne. Právo na život si dáva život sám a garantuje ho pôvodca všetkého života, ktorý osobne je Cesta, Pravda a Život.

RV, Marián Gavenda / snímka -pz

Príhovor Benedikta XVI. pred nedeľnou modlitbou Anjel Pána

Pápež Benedikt XVI. v nedeľu 23. septembra doobeda navštívil taliansku diecézu Velletri-Segni na predmestí Ríma. O 9.30 na Námestí sv. Klementa pred tamojšou katedrálou predsedal eucharistickej slávnosti. Po jej skončení sa Svätý Otec vrátil do letného sídla v Castel Gandolfo, kde sa napoludnie spolu s veriacimi pomodlil mariánsku modlitbu Anjel Pána. Pred ňou sa im prihovril:

Drahí bratia a sestry, dnes ráno som navštívil diecézu Velletri, v ktorej som bol titulárnym kardinálom niekoľko rokov. Bolo to rodinné stretnutie, ktoré mi umožnilo oživiť si minulosť, bohatú na duchovné a pastoračné skúsenosti. Keď som počas slávnostnej eucharistickej bohoslužby komentoval liturgické texty, vo svojej reflexii som sa pozastavil nad správnym používaním pozemských dobier, teda nad témou, ktorú počas týchto nedeľ evanjelista Lukáš dáva do našej pozornosti z rozličných pohľadov. Rozprávaním podobenstva o nepoctivom, ale opatrnom správcovi Kristus učí svojich učeníkov, ako najvhodnejšie používať peniaze a materiálne bohatstvo, teda deliť sa o ne s chudobnými, a tak si získať ich priateľstvo - s víziou nebeského kráľovstva. „Robte si priateľov z nespravodlivej mamony, aby vás, až sa pominie, prijali do večných príbytkov,“ (Lk 16, 9) hovorí pán Ježiš v Lukášovom evanjeliu. Peniaze nie sú samy osebe „nepoctivé“, avšak viac ako čokoľvek iné môžu človeka uzatvoriť v slepom egoizme. Ide teda o uskutočnenie akejsi „konverzie“ ekonomických dobier: nepoužívať ich iba na vlastné dobro, ale myslieť aj na potreby chudobných, napodobňovať Krista, ktorý – ako píše sv. Pavol – „hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným, aby ste sa vy

jeho chudobou obohatili“ (2 Kor 8, 9). Zdá sa to paradoxné: Kristus nás neobohatil svojím bohatstvom, ale svojou chudobou, teda svojou láskou, ktorá ho priviedla až k úplnému sebadarovaniu sa nám.

Tu sa otvára široké a komplexné pole úvah o téme bohatstva a chudoby aj na svetovej rovine, kde sa stretávajú dve ekonomické logiky: logika zisku a logika rozdeľovania dobier, ktoré nie sú v rozpore, ak je ich vzťah vhodne usporiadaný. Katolícka sociálna náuka vždy zdôrazňovala, že prioritou je spravodlivé rozdeľovanie dobier. Zisk je, pravdaže, legitímny a v správnej miere aj nutný pre ekonomický rozvoj. Ján Pavol II. vo svojej encyklike *Centesimus annus* napísal: „Moderné hospodárske podnikanie má pozitívne stránky. Ich základom je sloboda človeka, ktorá sa uplatňuje nielen v hospodárstve, ale aj v iných oblastiach“ (čl. 32). Tiež však zdôrazňuje, že kapitalizmus nemožno považovať za jediný uplatniteľný ekonomický model (porov. čl. 35). Ekologická situácia a hlad vo svete čoraz s väčšou naliehavosťou poukazujú na skutočnosť, že ak prevažuje logika zisku, narastá rozdiel medzi bohatými a chudobnými a tiež ničivé vyčerpávanie našej planéty. Keď však prevládne logika spolupatričnosti a solidarity, možno tento kurz zmeniť a nasmerovať ho na spravodlivý a plodný rozvoj.

Najsvätejšia Mária, ktorá vo svojom Magnifikate povedala: „Hladných nakŕmil dobrotami a bohatých prepustil naprázdno“ (Lk 1, 53), kiež pomáha kresťanom, aby pozemské dobro užívali s evanjeliovou múdrosťou, teda v duchu veľkorysej solidarity, a inšpiruje vlády a ekonómov k prezieravým stratégiám, ktoré pomôžu skutočnému rozvoju všetkých národov.“

RV, ls/ snímka RV

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Sv. Ján Zlatoústý

Vatikán (26. septembra, RV) – Generálna audiencia pápeža Benedikta XVI. sa konala v stredu na Námestí sv. Petra vo Vatikáne a zúčastnilo sa na nej asi 20 tisíc pútnikov z celého sveta. Svätý Otec sa vo svojej katechéze vrátil k pôsobeniu sv. Jána Zlatoústeho:

„Drahí bratia a sestry, dnes pokračujeme v našom premýšľaní o sv.

Jánovi Zlatoústom. Po období, strávenom v Antiochii, bol v roku 397 menovaný biskupom Konštantinopolu, hlavného mesta Východorímskej ríše. Už od začiatku Ján pripravoval reformu svojej Cirkvi: strohosť biskupského sídla mala byť príkladom pre všetkých – klérus, vdovy, mníchov, ľudí z dvora a bohatých. Bohužiaľ, nie málo z nich, nespokojných s jeho rozhodnutiami, sa od neho vzdialilo. Štedrý k chudobným bol Ján nazývaný aj „almuž-

níkom“. Ako pozorný správca vsutku dokázal vytvoriť veľmi cenené charitatívne diela. Podnikavosť v najrôznejších oblastiach z neho urobila pre mnohých nebezpečného rivala. On však ako skutočný pastier ku všetkým pristupoval veľmi srdečným a otcovským spôsobom. Obzvlášť pozorne sa správal voči ženám a ešte viac, pokiaľ išlo o manželstvo a rodinu. Pozýval veriacich, aby sa zúčastňovali na liturgickom živote, ktorý on so svojou geniálnou kreatívnosťou urobil krásnym a prítiažlivým.

Napriek dobrému srdcu nemal pokojný život. Pastier hlavného mesta impéria bol často zatahnutý do politických záležitostí a intríg kvôli svojim vzťahom s občianskymi autoritami a inštitúciami. Pokiaľ ide o cirkevné otázky, v Ázii v roku 401 zosadil šesť nehodných biskupov a preto bol obvinený z prekračovania svojich právomocí a stal sa terčom mnohých obvinení. Ďalšou zámienkou proti nemu bola prítomnosť niekoľkých egyptských mníchov, exkomunikovaných patriarchom Teofilom z Alexandrie, ktorí sa utiahli do Konštantinopolu. Ďalšia živá polemika bola spôsobená kritikou, ktorú Ján Zlatoústý vzniesol proti cisárovnej Eudossii a jej kurtizánam, ktoré na ňu reagovali jeho diskreditáciou a urážkami. Toto sa zavŕšilo zbavením Jána úradu počas synody, organizovanej samotným patriarchom Teofilom v roku 403 s nasledovným odsúdením ku krátkemu vyhnanstvu. Po jeho návrate nepriateľstvo, ktoré voči nemu vypuklo kvôli jeho nesúhlasu s oslavami kultu cisárovnej, ktoré biskup považoval za pohanské a príliš okázalé, a kvôli vyhnaniam kňazov, ktorí sa starali o udeľovanie krstu počas veľkonočnej vigílie v roku 404, spôsobilo prenasledovanie Zlatoústeho a jeho nasledovníkov, nazývaných „johaniti“.

Ján preto písomne oznámil tieto skutočnosti biskupovi Ríma Inocentovi I., ale už bolo príliš neskoro. V roku 406 sa znova musel uchýliť do vyhnanstva, tentokrát v Cucuse v Arménsku. Pápež bol presvedčený o jeho nevine, ale nebolo v jeho možnostiach pomôcť mu. Ani Koncil, chcený Rímom na upokojenie medzi dvomi časťami impéria a ich cirkvami, sa nemohol uskutočniť. Jeho odchod z Cucusy do Pýtia, kam sa nikdy nedostal, mal zabrániť návštevám veriacich a zlomiť odpor pokoreného vyhnanca: Odsúdenie na pobyt v exile bolo v skutočnosti odsúdením na smrť! Sú dojímavé mnohé jeho listy z exilu, v ktorých Ján prejavuje svoju pastoračnú starosť so zdôraznením svojej účasti a bolesti kvôli prenasledovaniu svojich verných. Jeho cesta k smrti sa zastavila v Comane v Ponte. Tu bol zomierajúci Ján prinesený do kaplnky mučeníka sv. Baziliška, kde odovzdal ducha Bohu a bol pochovaný, ako mučeník vedľa mučeníka (Palladius, Vita 119). Bol práve 14. september 407, čiže sviatok Povýšenia Svätého Kríža. Reha-

bilitoval ho v roku 438 Teodózius II. Relikvie svätého biskupa, dovtedy uložené v chráme apoštolov v Konštantinopole, boli prenesené v roku 1204 do Ríma, do pôvodnej Konštantínovej baziliky a teraz ležia v kaplnke Chóru kanonikov v Bazilike sv. Petra. 24. augusta 2004 bola značná časť z nich darovaná pápežom Jánom Pavlom II. patriarchovi Konštantinopolu Bartolomejovi I. Liturgická slávnosť svätého sa slávi 13. septembra. Blahoslavený Ján XXIII. ho vyhlásil za patróna II. vatikánskeho koncilu.

O Jánovi Zlatoústom sa hovorilo, že keď zastával svoj úrad v Novom Ríme, čiže v Konštantinopole, Boh v ňom ukázal druhého Pavla, učiteľa národov. Vskutku, v Jánovi Zlatoústom bola podstatná jednota myšlienok a skutkov v Antiochii, ako aj v Konštantinopole. Zmenili sa iba úlohy a situácie. Meditujúc o ôsmich dielach, postupne vytvorených Bohom počas prvých šiestich dní, opísaných v knihe Genesis, chce Ján Zlatoústý priviesť veriacich od stvorenia k Stvoriteľovi. „Je veľmi dobré,“ hovorí, „poznať, čo je stvorenie a čo je Stvoriteľ“. Ukazuje nám krásu stvorenia a viditeľnosť Boha vo svojom stvorení, ktoré sa tým stáva akoby „schodmi“ výstupu k Bohu, aby sme ho spoznali. Ale k tomuto prvému kroku pripája aj druhý: tento Boh – Stvoriteľ je aj Bohom zhovievavosti (synkatabasis). My sme slabí v našom „výstupe“, naše oči slabo vidia a tak sa Boh stáva Bohom zhovievavosti, ktorý ľuďom, ktorí padli a ktorí sú cudzincami, posielal list a tým je Sväté Písmo, keďže stvorenie a Písmo sa dopĺňajú. Vo svetle Písma, toho listu, ktorý nám Boh daroval, môžeme dešifrovať stvorenie. Boh je nazývaný „nezným Otcom“ (philostorgios) (ibid.), lekárom duší (Homília 40,3 o Genesis), matkou (ibid.) a citlivým priateľom (O prozreteľnosti 8,11-12). No k tomuto druhému kroku – najskôr k stvoreniu ako schodom k Bohu a potom zhovievavosti Boha kvôli listu, ktorý nám dal, čiže Svätému Písmu – pridáva ešte tretí krok. Boh nám nielen posielal list: v skutočnosti zostupuje on sám, vteľuje sa, stáva sa skutočne „Boh s nami“, náš brat až na smrť na kríži. A k týmto trom krokom – Boh, viditeľný v stvorení, Boh nám dáva list, Boh zostupuje a stáva sa jedným z nás – napokon pripája ešte štvrtý krok. V kresťanskom živote a konaní životným a dynamickým princípom je Duch Svätý (Pneuma), ktorý obnovuje tvárnosť zeme. Boh vstupuje do našej vlastnej existencie skrze Ducha Svätého a zvnútra premieňa naše srdce.

Na tomto pozadí priamo v Konštantinopole Ján v komentári na pokračovanie o Skutkoch apoštolov navrhuje model prvotnej Cirkvi (Skutky 4, 32-37) ako model pre spoločnosť, rozvinúc akúsi sociálnu „utópiu“ (takmer akási „dokonalá spoločnosť“). Išlo by vsutku o danie kresťanskej duše a tváre spoločnosti. Inými slovami – Zlatoústý pochopil,

že nie je dostatočné dávať almužnu, pomáhať chudobným z času na čas, ale je nevyhnutné vytvoriť novú štruktúru, nový model spoločnosti. Model, založený na myšlienkach Nového zákona. Je to nová spoločnosť, ktorá sa zjavuje v rodiacej sa Cirkvi, a tak sa Ján Zlatoústý skutočne stáva jedným z veľkých otcov sociálnej náuky Cirkvi: Stará myšlienka o gréckej „polis“ je nahradená novou o spoločnosti, riadenej kresťanskou vierou. Zlatoústý zdôrazňoval spolu so svätým Pavlom (por. 1 Kor 8,11) prvenstvo jednotlivého kresťana, osoby ako takej, ba aj otroka a chudobného. Jeho predstava tak opravuje tradičný pohľad na grécku „polis“, čiže na spoločnosť, v ktorej veľká časť populácie bola zbavená občianskych práv, zatiaľ čo v kresťanskej spoločnosti sú všetci bratmi a sestrami s rovnakými právami. Primát osoby je tiež dôsledkom skutočnosti, že vychádzajúc z nej sa vytvára spoločnosť, zatiaľ čo v gréckej „polis“ bola vlasť nad jednotlivcom, ktorý bol úplne podriadený spoločnosti ako celku. Tak so Zlatoústym začína pohľad na spoločnosť, formovanú kresťanským svedomím. A ono nám hovorí, že naša „polis“ je iná, „naša vlasť je v nebesiach“ (Flp 3,20) a táto naša vlasť, aj tu na zemi, nás všetkých robí rovnakými, bratmi a sestrami a zaväzuje nás k solidarite.

Na konci svojho života v exile pri hraniciach Arménska, „najodľahlejšom mieste sveta“, Ján vracajúc sa k svojej prvej kázni z roku 386 znovu otvára tému jemu tak veľmi blízku, o Božom pláne, týkajúcom sa ľudstva: Je to plán „nevysloviteľný a nepochopiteľný“, ale istotne riadený Ním s láskou (por. O prozreteľnosti 2,6). Toto je naša istota. Aj keď nemôžeme rozlúštiť detaily osobnej či spoločnej histórie, vieme, že Boží plán je vždy inšpirovaný jeho láskou. Tak, napriek svojmu utrpeniu, Zlatoústý opäť potvrdzuje myšlienku, že Boh miluje každého z nás nekonečnou láskou a kvôli tomu chce spásu všetkých. Zo svojej strany svätý biskup spolupracoval veľmi účinne s týmto plánom spásy, bez toho, aby sa šetril, počas celého svojho života. Považoval vskutku za konečný cieľ svojej existencie Božiu slávu. Túto myšlienku nám zanechal ako svoj posledný testament: „Sláva Bohu za všetko!“ (Palladius, Vita 11).“

Na záver audiencie nasledovali pozdravy v niekoľkých jazykoch, okrem iných aj po slovensky:

„S láskou pozdravujem účastníkov Druhej púte Ordinariátu ozbrojených síl a zborov pod vedením jeho biskupa Františka Rábeka, študentov Gymnázia svätého Tomáša Akvinského z Košíc ako aj pútnikov z Bratislavy, Nitry, Mokroluhu, Tarnova a Piešťan. Drahí bratia a sestry, uistujem vás o mojej modlitbe za vás. Prijmite Apoštolské požehnanie, ktoré vďačne udeľujem všetkým vám i vašim drahým. Pochválený buď Ježiš Kristus!“

-Fr,dj-

Benedikt XVI.: Treba si vybrať medzi logikou zisku a logikou zdieľania a solidarity

Taliansko (24. septembra, RV) – Pápež Benedikt XVI. v nedeľu predpoludním navštívil diecézu Velletri-Segni, v ktorej bol titulárnym biskupom od roku 1993 až do svojho zvolenia za hlavu Katolíckej cirkvi. Na námestí pred katedrálou vo Velletri predsedal eucharistickej slávnosti. Vo svojej homílii na príklade podobenstva o nepoctivom správcovi z Evanjelia podľa Lukáša poukázal na to, že „nijaký sluha nemôže slúžiť dvom pánom; pretože buď jedného bude nenávidieť a druhého milovať, alebo jedného sa bude pridávať a druhým bude opovrhovať. Nemôžete slúžiť aj Bohu aj mamone“ (Lk 16,13), zopakoval Benedikt XVI. slová Svätého Písma.

Zdôraznil, že je potrebné urobiť zásadné rozhodnutie – „výber medzi logikou zisku ako konečným cieľom našej činnosti a logikou zdieľania a solidarity.“ Logika zisku, ak preváži, podľa Svätého Otca nielen zvyšuje nepomer medzi chudobnými a bohatými, ale aj riziko ničivého zneužívania planéty, zatiaľ čo výber logiky zdieľania a solidarity umožňuje orientovať aktivity smerom k rozvoju pre všeobecné blaho všetkých: „Napokon je to rozhodnutie medzi egoizmom a láskou, medzi spravodlivosťou a nečestnosťou a konečné rozhodnutie medzi Bohom a Satanom.“

Po skončení svätej omše Benedikt XVI. požehnal pamätný bronzový stĺp, ktorým ho obdarovalo niekoľko bavorských miest pri príležitosti jeho 80. narodenín a ktorý on venoval diecéze Velletri-Segni. -dj-

Pápež zveril rómskych duchovných pod ochranu Panny Márie

Castel Gandolfo (24. septembra, RV/Zenit) – Pápež Benedikt XVI. v príhovore po nedeľnej modlitbe Anjel Pána pozdravil účastníkov prvého medzinárodného stretnutia rómskych kňazov, diakonov a rehoľníkov, ktoré v týchto dňoch prebieha vo Vatikáne. Vyzval ich k prehĺbeniu povolania a misie, ktorú vykonávajú medzi svojimi bratmi a sestrami: „Nech sa téma Vašej konferencie: „S Kristom v službe rómskym ľuďom“, stane väčšou skutočnosťou vo vašich životoch. Modlím sa za to a všetkých Vás zverujem pod ochranu Panny Márie.“ Dnešok je posledným dňom stretnutia, ktoré sa uskutočnilo v rámci napĺňania myšlienok dokumentu „Smernice pre pastoračnú starostlivosť o Rómov“ z roku 2006. -zš-

Svätý Otec sa stretol s biskupmi Ukrajiny

Vatikán (24. septembra, RV) – Pápež Benedikt XVI. sa v pondelok prihovoril biskupom ukrajinskej Katolíckej cirkvi, ktorí k nemu prišli na pravidelnú návštevu Ad Limina Apostolorum. Príhovor začal Svätý Otec citátom z Dávidovej pútnickej piesne z knihy žalmov: „Aké je dobré a milé, keď bratia žijú pospolu... Tým, čo žijú v jeho láske ...Pán udeľuje požehnanie a život naveky” (por. Žal. 133, 1 – 3). Pápež Benedikt XVI. poďakoval prítomným za ich pastoračnú prácu v službe Božiemu ľudu a pokračoval:

„Viem, s akým úsilím sa snažíte svedčiť o evanjeliu vo vašej drahej Ukrajine a s koľkými ťažkosťami musíte zápasiť... Pápež, aj spolupracovníci Rímskej kúrie sú s vami, sú vám nablízku a nadšene sledujú vaše kroky vo vašich miestnych Cirkvách. Cirkev je – ako nás učí II. vatikánsky koncil – spoločenstvo viery, nádeje a lásky, v strede ktorého je Kristus, jediný prostredník medzi nebom a zemou. Pre toto jedinečné tajomstvo každého nášho pastoračného a apoštolského plánu je najdôležitejšia predovšetkým viera v Krista. Od nás pastierov, ako aj od veriacich, sa žiada žiť s Ním v dôvere, modliť sa a v poslušnom počúvaní jeho slova: toto je jediná cesta, ktorou treba ísť, aby sme sa stali v každom prostredí znakom jeho lásky a nástrojmi jeho pokoja a jeho svornosti.”

Svätý Otec ďalej zdôraznil, že si je istý, že ak v sebe budú živiť takúto spiritualitu, nebude potom ťažké upevniť a posilňovať aktívnu spoluprácu medzi rímsko-katolíckymi a grécko-katolíckymi biskupmi, pre dobro celého kresťanského ľudu. Na záver dodal, že toto je cesta, ako zladíť spoločné pastoračné plány a apoštolské aktivity cirkevného spoločenstva, a práve to je podmienkou pre ekumenický dialóg s pravoslávnyimi bratmi z iných cirkví. „Som presvedčený, že bratská spolupráca medzi pastiermi bude pre všetkých veriacich povzbudením a stimulom k rastu v jednote a v apoštolskom entuziazme, aj z hľadiska tak dôležitého ekumenického dialógu.” -sg-

Vatikán otvoril filatelistické a numizmatické múzeum

Návštevníci Vatikánskych múzeí sa môžu tešiť na novú stálu výstavu. Vatikán v nich zriadil múzeum známok a mincí. Múzeum obsahuje celú filatelistickú a numizmatickú produkciu Vatikánskeho mestského štátu od roku 1929 až po dnešok. Nájdeme tam aj výber z návrhov známok a mincí, typografické platne, sadrové odliatky, bronzové odliatky a ďalší materiál, ktorý predstavuje jednotlivé pracovné fázy pri realizácii známky, alebo mince. V múzeu sa tiež nachádza aj filatelistická retrospektíva

a história pošty (1852-1870) Vatikánskeho štátu.

Nové múzeum sa rozprestiera na ploche skoro 350 m². Medzi najzaujímavejšie exponáty patrí séria známok venovaných Madone, list za 20 centov z roku 1858, ktorý ale nikdy nevydali a sekcia venovaná súčasnému pápežovi Benediktovi XVI.. V nej sa nachádza album, ktorý obsahuje známky vydané pri príležitosti pápežovej osemdesiatky. Album je vlastnoručne podpísané pápežom a vo vitríne návštevníci môžu vidieť aj pero, ktoré už nebolo nikdy viac použité.

Vo filatelickej sekcii nájdeme známky, ktoré ukazujú život pápežov Benedikta XVI., Jána Pavla II., Pavla VI., Pia XII., a Pia XI.. Chýba pápež Ján Pavol I., pretože počas jeho krátkeho pontifikátu (jeden mesiac) nevyšli žiadne známky (ale boli vyrazené mince).

Vatikánske múzea patria medzi najnavštevovanejšie na svete. Ako uviedol na otvorení novej expozície ich generálny riaditeľ Francesco Buranelli, každý deň si Vatikánsku expozíciu pozrie 20 tisíc návštevníkov. Rok 2006 bol z pohľadu počtu turistov rekordným. Vatikánske múzea si pozrelo 4 milióny 300 tisíc návštevníkov.

Papanews -lm-

Svätá stolica na pôde OSN o problematike klimatických zmien

USA (25. septembra, RV) – Mons. Pietro Parolin, podsekretár Svätej stolice pre vzťahy so štátmi, vystúpil na stretnutí 62. generálneho zhromaždenia OSN v New Yorku na tému „Budúcnosť je v našich rukách – výzvy, týkajúce sa klimatických zmien”. V príhovore zdôraznil, že tieto zmeny „sú vážnym problémom a tiež veľkou zodpovednosťou pre bádateľov, odborníkov, expertov, politikov a vládnych lídrov, rovnako ako pre miestne samosprávy, medzinárodné organizácie, či pre každý sektor ľudskej spoločnosti a pre ľudí samotných”. Podľa slov Mons. Parolina sa vedci intenzívne zaoberajú výskumom vzťahu medzi aktivitami človeka a klimatickými zmenami, jeho výsledky by však nemali byť preháňané ani minimalizované v mene politiky, ideológií alebo vlastných záujmov. Namiesto toho by mali byť podrobené dôkladnému štúdiu, aby boli pevným základom pre obozretnosť a robenie účinných rozhodnutí.

Sú dve tendencie: na jednej strane, že by sme mali svet využívať naplno, s minimálnym, alebo žiadnym ohľadom na dôsledky takéhoto konania, čo Mons. Parolin považuje za nedbanlivý prístup. Druhým extrémom sú tí, ktorí charakterizujú ľudskosť ako starostlivosť o Zem, ktorej populácia potrebuje kontrolu rôznymi drastickými prostriedkami, čo je príliš asertívne konanie, ktoré by mohlo ľudské potreby vtiesnať do neľudskej ekológie.

V závere svojho príhovoru dodal, že žiadna krajina nemôže problém klimatických zmien vyriešiť sama, -sg-

Svätá stolica sa zapojí do osláv Európskych dní kultúrneho dedičstva

Vatikán (25. septembra, RV) – Svätá stolica sa aj tento rok zapojí do osláv „Európskych dní kultúrneho dedičstva“ – podujatia, ktoré organizuje Rada Európy a do ktorého sa zapája 40 krajín. Oslavy sa budú 30. septembra niesť v duchu témy „Európa - spoločné dedičstvo a jeho kresťanské korene.“ Na príprave programu sa podieľajú aj Pápežské komisie pre posvätnú archeológiu a cirkevné kultúrne pamiatky, v spolupráci s Vatikánskymi múzeami. Jeho súčasťou je celodenný voľný vstup do múzeí, rímskych katakomb a otvorenie fotografickej výstavy na tému „Rímske katakomby: cieľ pútnikov Európy“, ktorá bude sprístupnená v priestoroch Katakomb sv. Kalixta. -sg-

Kardinál Bertone hodnotí svoje ročné pôsobenie vo funkcii štátneho sekretára Vatikánu

Vatikán (21. septembra, RV/Zenit) – Kardinál Tarcsio Bertone už vyše roka pôsobí vo funkcii štátneho sekretára Vatikánu. Pri tejto príležitosti sa myšlienkami vrátil späť, aby pre taliansky denník *Avvenire* zhodnotil čas, ktorý uplynul od jeho menovania: „Bolo to ťažké obdobie, kvôli povinnostiam, ktoré z môjho úradu vyplývajú, no zároveň aj vzrušujúce“, pretože - ako sa 72-ročný kardinál vyjadril - počas svojej práce „omladol vo viere“.

Kardinál Bertone spomenul viaceré udalosti, ktorých bol za uplynulý rok svedkom. Medzi ne patrí aj minuloročný konflikt, súvisiaci s nesprávnym vysvetlením prejavu Benedikta XVI. na Univerzite v Regensburgu: „Boli to búrlivé dni a dôsledky zle pochopenej reči Svätého Otca sa prejavili znepokojením. Nasledujúca cesta do Turecka však našťastie vrátila dialóg a vzťahy s islamom do správnych kolají.“ Vatikánsky štátny sekretár sa vrátil aj k pápežovmu listu, týkajúceho sa používania Rímskeho misálu z roku 1962 v latinčine, keď povedal: „Neverím, že nastanú komplikácie so zavedením misálu. Navyše, v miestnych kostoloch znalosť latinčiny upadá a snád' ju týmto spôsobom môžeme znovu prebudíť a obnoviť tak staré dedičstvo.“

Kardinál nezabudol ani na Rímsku kúriu a vyjadril sa k chýrom, že je v tejto súvislosti plánovaná reorganizácia. Uviedol, že „ide o hypotézu, ktorá je stále vo fáze skúmania a overovania.“ Pokiaľ ide o národnostné zloženie predsedov dikastérií, dotkol sa faktu, že 16 z nich je inej národnosti ako

talianskej: „Internacionalizácia Svätej stolice bola a stále je správnym rozhodnutím“. Zároveň však poznamenal, že to nie je jediné alebo dominantné kritérium pri výbere pápežových najbližších spolupracovníkov. -zš-

Turizmus – otvorená brána pre ženy

Vatikán (27. september, RV) – Vo štvrtok bolo zverejnené posolstvo vatikánskeho štátneho sekretára Tarcsia Bertoneho k Svetovému dňu turizmu, ktorý si pripomíname 27. septembra. Tento rok sa nesie v znamení témy „Turizmus – otvorená brána pre ženy“. Ako píše kardinál Bertone, „jednou z najväčších sociálno-kultúrnych fenoménov dneška – 21. storočia je nárast žien, ktoré sa uplatnili v turistickom odvetví, ako kreatívnych bytostí v ľudských dejinách. Už blahoslavený Ján XXIII. v Encyklike *Pacem in terris* naznačoval vstup ženy do verejného života ako charakteristickú črtu modernej doby, keď hovoril, že v žene je stále jasnejšie a pevnejšie vedomie vlastnej dôstojnosti. Vie, že si nemôže dovoliť byť považovaná za nástroj, chce preto, aby bola vnímaná ako osobnosť a to nielen osobnosť každodenného života v domácnosti, ale aj života verejného. Práve Svetová turistická organizácia navrhla ako tohtoročnú tému k uvažovaniu: Turizmus - otvorená brána pre ženy.“

Ako ďalej uviedol kardinál Bertone, podľa odhadov dnes pôsobí v turistickom sektore až 46% ženskej pracovnej sily, čo je rapidný a najmä pozitívny nárast. Aj turizmus, napriek tomu, že má ešte rezervy v legislatívnych, kultúrnych a morálnych istotách, sa stáva akousi otvorenou bránou pre ženy a to takmer v každej časti sveta. Kardinál si spomenul na mnohé ženské povolania, ktoré sprevádzajú turistický sektor - od letušiek, sprievodkýň, čašníčok, až po manažérky hotelov, izbovú službu, či maloobchodníčky s miestnymi výrobkami. Podľa neho by regionálne agentúry, veľké podniky, syndikáty a turistické asociácie mali vytvoriť také podmienky, ktoré by vytvárali prostredie pre rešpektovanie ženy a jej efektívneho rastu v tomto sektore. Posolstvo k Svetovému dňu turizmu vydala aj Pápežská rada pre duchovnú starostlivosť o prestáhovalcov a cestujúcich. Píše sa v ňom, že Svetový deň turizmu je venovaný ženám, ktorým tento sektor ponúka široké možnosti uplatnenia – otvorenú bránu. Pre Kresťanov je to veľkým príkladom, podobne ako sv. Marta, patrónka hotelierov, ktorá pohostila Ježiša v Betánii. Ukazuje nám Ducha tejto služby, keď snahy, pozornosť, promptnosť v službách a v splnení želaní iných sa vykonáva s kresťanským úprimným duchom, nielen ako pre klientov, ale bratov, vlastne, ako pre samot-

Paolo Pezzi sa stal novým moskovským arcibiskupom

Moskva - 47 ročný Paolo Pezzi sa stal novým moskovským katolíckym arcibiskupom. V úrade vystrieda Tadeusza Kondrusiewiczza, ktorého pápež Benedikt XVI. menoval arcibiskupom metropolitom Minska a Mohyleva v Bielorusku.

Arcibiskup Kondrusiewicz viedol rímskokatolícku arcidiecézu Matky Božej v Moskve od roku 2002. Jeho nástupca, kňaz talianskeho pôvodu Paolo Pezzi, doteraz pôsobil ako rektor kňazského seminára Panny Márie Kráľovnej apoštolov v Sankt Peterburgu.

Paolo Pezzi se narodil v roku 1960 v mestečku Rusi v Taliansku. Za kňaza bol vysvätený v roku 1990. Je členom Kňazského bratstva misionárov sv. Karla Boromejského (FSCB). V doktoráte z pastorálnej teológie, ktorý získal na Lateránskej univerzite v Ríme, sa venoval téme: „Katolíci na Sibíri: pôvod, prenasledovanie, súčasnosť“. Viac než 15 rokov pôsobí v Rusku. Od roku 1998 je v tejto krajine zodpovedným hnutia Comunione e Liberazione. Od roku 2004 vyučoval v kňazskom seminári Panny Márie Kráľovnej apoštolov v Sankt Peterburgu, ktorého rektorom sa stal v roku 2006. Ovláda štyri cudzie jazyky vrátane ruštiny.

O oboch menovaniach informovalo v piatok 21.9.2007 Tlačové stredisko Svätej stolice.

TS ČBK, Miriam Ceketová

V Záhrebe sa začalo Európske stretnutie zodpovedných za univerzitnú pastoráciu

Chorvátsko (21. septembra, RV) – Dnes sa v chorvátskom Záhrebe začalo Európske stretnutie národných delegátov, zodpovedných za univerzitnú pastoráciu. Organizačne ho zastrešuje Komisia katechéza-škola-univerzita, pôsobiaca pri Rade biskupských konferencií Európy (CCEE). Účastníci diskutujú o perspektívach univerzitnej pastorácie na starom kontinente vo svetle Bolonského procesu, ktorý bude uzavretý v roku 2010. Ide o iniciatívu s cieľom vybudovať európsky vysokoškolský priestor, ktorý má byť dosiahnutý prostredníctvom harmonizácie akademických titulov a charakteru štúdiá pre jednotlivé odbory. Proces získal názov podľa politického dokumentu, ktorý v roku 1999 podpísali 29 ministri, zodpovední za vysoké školstvo, na konferencii v talianskej Bologni.

Stredobodom záujmu stretnutia v Záhrebe je verifikácia spoločnej línie univerzitnej pastorácie a jej analýza. Podujatie dnes otvoril podpredseda Komisie

biskup Marek Jedraszewski, oficiálne ho 23. septembra uzavrie eucharistická slávnosť, ktorej bude predsedáť viceprezident Rady biskupských konferencií Európy, arcibiskup Záhrebu kardinál Josip Bozanic. **-dj-**

Nútené práce a otroctvo sú celosvetovým problémom

Brazília (26. septembra, RV/CNS) – Medzinárodná organizácia práce odhaduje, že až dvanásť miliónov ľudí na celom svete je zneužívaných na nútené práce a otroctvo. Z toho asi 9,5 milióna v Ázii a v oblasti Tichého oceánu, vyše milióna v Latinskej Amerike, asi 660 tisíc v Afrike a 360 tisíc v Európe a v USA.

Muži, ženy i deti sa zvyčajne nechajú nalákať na falošné sľuby, prijímajú vysokú pôžičku a často sa ocitnú v dlžobe, ktorú nie sú schopní splatiť. Zamestnávateľi si navyše nechávajú ich dokumenty, takže nemajú možnosť miesto opustiť. Často ostávajú aj pod hrozbou ublíženia ich najbližším alebo odvedenia na miesto, z ktorého niet úniku. „Sú mimo akýchkoľvek zdrojov, čím ďalej, tým s menšou šancou na pomoc“, podotkla Mary DeLoreyová, strategická poradkyňa organizácie Služby katolíckej pomoci. Medzi najznámejšie práce, v ktorých sa prejavilo vykorisťovanie, patria zber kaka na Pobreží Slonoviny a cukrovej trstiny v Brazílii, ťažba dreva v Peru, sexuálny priemysel v USA a v Európe a domáca služba v Indii. **-zš-**

Nemecko reagovalo na výzvu biskupov v Ghane

Ghana (24. septembra, RV/Fides) – Vážna situácia na severe Ghany, spôsobená rozsiahlymi povodňami, si vynútila pozornosť zo strany miestnej Konferencie biskupov, ktorá žiadala ostatné krajiny sveta o medzinárodnú solidaritu. Medzi prvými na výzvu zareagovalo Nemecko, ktoré prostredníctvom svojho veľvyslancstva v Accre, poukázalo do rúk viceprezidenta Konferencie biskupov v Ghane, arcibiskupa Charlesa Palmer-Buckla, šek v hodnote 50 tisíc eur. Ako sa pre agentúru Fides vyjadril hovorca konferencie Benedict Assorow: „Tento príspevok pokryje výdavky na dvojtýždňovú stravu pre asi 21 tisíc ľudí bez domova, ktorí sa v následku povodní nachádzajú v stiesnenej situácii.“ Mons. Palmer-Buckl vyjadril hlbokú vďačnosť vláde i ľuďom v Nemecku za „zmiernenie utrpenia obyvateľov, ktorí sa stali obeťami nešťastia.“ **-zš-**

Episkopálny biskup sa rozhodol konvertovať na katolicizmus

USA (26. septembra, RV/CNA) – „Moje svedomie prechádza veľkou skúškou, pretože cítim, že záväzky mojej služby v Episkopálnej cirkvi ma môžu odviesť od Svätého písma a tradície. Robím si starosti, že ak teraz nebudem načúvať svedomiu a konať v súlade s ním, bude stále ťažšie načúvať Božiemu hlasu“ – týmito slovami odôvodnil episkopálny biskup Jeffrey Steenson z Rio Grande svoj úmysel opustiť túto cirkev a stať sa katolíkom.

„Verím, že Pán ma volá týmto smerom. Privádza ma do úžasu, po všetkých týchto rokoch, aká radikálna cesta viery to musí byť. Niekomu sa to zdá bláznivé, niekomu nelojálne, niekomu ako opustenie,“ uviedol biskup v stanovisku, ktoré predložil Rade episkopálnych biskupov. Jeho rezignácia prišla v období, keď sa Rada stretla v New Orleanse, aby hovorila o záležitostiach, ako sú uzatváranie manželstiev medzi osobami rovnakého pohlavia a ordinácia biskupov, otvorene prejavujúcich svoju homosexualitu. Jeffrey Steenson je počas tohto roka už tretím biskupom Episkopálnej cirkvi v USA, ktorý sa rozhodol konvertovať na katolicizmus. -dj-

Jezuitská služba na pomoc sirotám postihnutým AIDS

Keňa (21. septembra, RV) – 15. výročie svojho pôsobenia slávi v týchto dňoch katolícka organizácia v Keni, ktorá rozpracovala program na pomoc sirotám postihnutým AIDS. Na počiatku projektu s názvom „Domov Nyumbani“ stál jezuitský páter Angelo D'Agostino. Centrum na pomoc opusteným a vírusom HIV postihnutým deťom poskytuje dnes svoj prístrešok pre 102 detí. Tento rok sa 11 z nich pripravuje na vstup do základnej a jedno na vstup do strednej školy. Centrum okrem toho podporuje ďalších 2500 sirôt, žijúcich v slumoch v Nairobi. -Is-

V USA začala kampaň „Štyridsať dní pre život“

USA (27. septembra, RV/Zenit) – V osemdesiatich mesiacoch z tridsiatich troch štátov USA vo štvrtok rozbiehajú najväčšiu kampaň proti potratom v histórii krajiny s názvom „Štyridsať dní pre život“. Počas najbližších „bib-

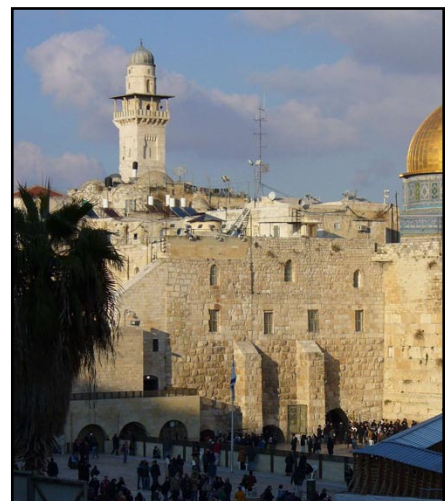
lických“ štyridsiatich dní sa veriaci budú sústreďovať na modlitby, pôst a pokojné nočné bdenie v zariadeniach, kde sa interrupcie vykonávajú. David Bereit, ako hlavný organizátor, uviedol, že „kampaň je o viere a táto vernosť pripravuje krajinu na začiatok konca potratov“.

Aj biskup Samuel Aquila zo Severnej Dakoty pozbudil všetkých veriacich svojej diecézy, aby naplánovali rôzne modlitbové stretnutia, zachovávali pôst a pripravili nočné adorácie najmä pred klinikou v meste Fargo, ktorá je jedinou nemocnicou v štáte Severná Dakota, v ktorej sa vykonávajú potraty. 57-ročný biskup vysvetlil, že aj keď v riedko osídlenej Severnej Dakote počet interrupcií nedosahuje také rozmery ako v iných štátoch, „nízke čísla nestačia. Ani jeden potrat za týždeň nie je prijateľný. Ani jeden za rok a ani jeden za celý život. Boh od nás nežiada nemožné, naopak, vyzýva nás budovať civilizáciu pravdy a lásky.“ -zš-

Izrael zmenil politiku v oblasti udeľovania víz predstaviteľom kresťanských cirkví

Izrael (26. septembra, RV/Zenit) – Izraelská vláda už neudeľuje obvyklé víza, povoľujúce opätovný vstup kresťanským náboženským predstaviteľom, ktorí žijú v arabských krajinách a cestujú na okupované palestínske územia. Podľa informácií Kresťanskej ekumenickej nadácie vo Svätej zemi, zástupcovia kresťanských cirkví musia žiadať o víza na izraelských konzulátoch zakaždým, keď chcú vycestovať a tento proces bežne trvá aj niekoľko mesiacov.

Nová politika znamená, že cirkevní predstavitelia sa už nebudú môcť slobodne pohybovať medzi svojimi farnosťami a okupovanými územiami. Príkladom sú ťažkosti otca Faresa Khleifata, grécko-melkitského kňaza v Ramalláhu, ktorý začiatkom septembra vycestoval na niekoľko dní do Jordánska. Keď sa pokúšal vrátiť do svojej farnosti, zastavili ho na izraelskej hranici a jeho víza boli zrušené. Z tohto dôvodu je nútený zotrvať v Jordánsku a jeho farnosť je momentálne bez kňaza. -dj-

snímka archív

Žilinský samosprávny kraj udelil kardinálovi Korcovi čestné občianstvo

Ocenenie čestné občianstvo Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK) odovzdal v piatok 21. septembra v Nitre kardinálovi Jánovi Chryzostomovi Korcovi predseda ŽSK Juraj Blanár. Predseda kraja vyslovil kardinálovi vďaku za mimoriadne cenný prínos v oblasti ľudských práv a za bohatý tvorivý podiel na povznesení kultúry a vzdelávania na Slovensku. „Význam vašej práce ako biskupa, humanistu a spisovateľa, oplývajúceho múdrosťou biblickej, liturgickej a historickej náuky už dávno prekročil aj hranice našej krajiny,“ uviedol Blanár. „Nesmierne si vážim to, že ste za mnou merali dlhú cestu až zo Žiliny a Žilinského kraja. Vaše kroky smerujúce do centra Nitrianskej diecézy a vaša návšteva svedčia o tom, že cyrilo-metodská tradícia stále pulzuje životom,“ povedal otec kardinál Korec. Ako informoval hovorca ŽSK Peter Kubica, ocenenie prijal otec kardinál pri príležitosti 68. výročia vstupu do Spoločnosti Ježišovej v Ružomberku a 17. výročia menovania za sídelného biskupa najstaršej diecézy v strednej Európe, ktorej súčasťou je aj časť územia Žilinského kraja.

Michal Lipiak/ snímka

Valné zhromaždenie Spolku sv. Vojtecha

Slávnostnou sv. omšou v trnavskom Dóme sv. Mikuláša sa v sobotu dopoludnia začalo Valné zhromaždenie Spolku sv. Vojtecha. Hlavný celebrant,

predseda SSV a pomocný biskup bratislavsko-trnavský Mons. Ján Orosch, v homílii vyzdvihol význam SSV v histórii a poukázal aj na jeho opodstatnenosť dnes, keď sa spochybňuje všetko a najmä národná hrdosť, náboženské povedomie ba aj vlastná identita. „Dnes chceme v duchu opäť stretnúť Andreja Radlinského, ako aj všetkých, ktorí akýmkoľvek spôsobom sa pričinili o ustanovenie a chod tejto inštitúcie, ktorá má v svojom erbe dve slová: Fidei et Scientiae.“ Tieto slová, Viera a veda, sú podľa biskupa Oroscha kľúčovými slovami, ktoré vystihujú to čo chcel zakladateľ Andrej Radlinský dať svojim súčasníkom, ale nielen im, ale aj budúcim. Uvedomoval si, že bez viery niet identity človeka a bez vedy národ neobstojí. „Na tejto postati začal budovať aj nové dielo v podmienkach, ktoré boli veľmi nepriaznivé pre rozvoj slovenského národa“ povedal biskup vo svojej homílii.

Po prezentácii účastníkov VZ SSV, v priestoroch Arcibiskupského paláca v Trnave, otvoril predseda SSV vlastné rokovanie VZ SSV. Program pokračoval podľa schváleného rokovacieho poriadku, pod vedením pracovného predsedníctva – predseda Mons. J. Orosch, podpredseda JUDr. J. Opatovský, riaditeľ SSV Mons. V. Pleva a tajomník SSV D. Dian.

Zo 150 pozvaných delegátov sa prezentovalo 126 delegátov, medzi nimi aj dvaja bývalí predsedovia SSV arcibiskup Dominik Hrušovský a biskup Peter Dubovský SJ. Nasledovali pozdravy hostí. List prezidenta SR Ivana Gašparoviča prečítal Dr. Marián Servátka; za Maticu Slovenskú prehovoril Stanislav Bajanič.

Predseda SSV a riaditeľ SSV potom odovzdali Mons. Vincentovi Malému Zlatú medailu SSV ako uznanie za jeho celoživotné dielo v oblasti liturgiky a vydávania liturgických kníh pri príležitosti jeho vzácných jubileí: 60 rokov kňazstva a 85. rokov života.

Riaditeľ SSV predniesol správu o činnosti a hospodárení SSV, tajomník SSV predniesol správu o činnosti Výboru SSV a predseda KaRK správu o činnosti tejto komisie. V nasledujúcom bode rokovania predniesol riaditeľ plán činnosti na r. 2008 – 2011 a návrh na úpravu členského pri prechode na Euro od r. 2008/2009. Správu podpredsedu SSV o úprave Stanov SSV prijal jednohlasne.

V rámci diskusie zazneli jednotlivé pozmeňovacie návrhy k činnosti SSV, knižným vydaniam SSV, ako aj požiadavky na zriadenie nových predajní SSV, či požiadavky na Katolícke noviny. Členovia predsedníctva SSV a šéfredaktor Katolíckych novín Mons. M. Gavenda sa snažili odpovedať na dané požiadavky vecne a konštruktívne. Záverečnou modlitbou a požehnaním bolo rokovanie VZ SSV ukončené.

Daniel Dian, tajomník SSV

Teologická fakulta Trnavskej univerzity slávi 10. výročie

V sobotu 22. septembra začala oslava desiateho výročia vzniku Teologickej fakulty Trnavskej univerzity konferenciou v Bratislave pod záštitou provinciálneho predstaveného Spoločnosti Ježišovej na Slovensku Jána Ďačoka. Na konferencii sa zúčastnil aj apoštolský nuncius Svätej stolice na Slovensku Mons. Henryk Józef Nowacki, ktorý fakulte poďakoval za desať rokov jej služby Cirkvi a spoločnosti na Slovensku a poprial jej ďalší úspešný rozvoj.

Na konferencii s názvom „Desiate výročie Teologickej fakulty Trnavskej univerzity a pätnáste výročie Trnavskej univerzity“ odznel referát o medzinárodnom kontexte fakulty na úrovni Spoločnosti Ježišovej, prednášky na tému „Teológia na ceste hľadania svojej identity“, „Moderná teológia v duchu sv. Ignáca z Loyoly“ a „Dejiny filozofie alebo samotná filozofia“. Dekan Teologickej fakulty TU v Bratislave Juraj Dolinský predstavil desať rokov činnosti fakulty a vedecký pracovník fakulty Šimon Marinčák predstavil činnosť na Slovensku vedecko-výskumného pracoviska fakulty Centra spirituality Východ Západ Michala Lacka. Po spoločnom agapé sa uskutočnilo stretnutie absolventov fakulty s pedagógmi, pri ktorom pokračovala výmena skúseností. Konferencia sa zavŕšila slávnostnou svätou omšou v jezuitskom kostole.

V dňoch 27. až 29. septembra pokračujú oslavy medzinárodnou vedeckou konferenciou s názvom „Jezuiti a stredoeurópska kultúra v šestnástom až osemnástom storočí.“ Teologickú fakultu Trnavskej univerzity v Bratislave zriadil dňa 23. októbra 1997 rektor Trnavskej univerzity Ladislav Šoltés. Teologická fakulta vznikla z Teologického inštitútu sv. Alojza, ktorý začal svoje pôsobenie v roku 1941 v Banskej Bystrici a nepretržite pôsobil až do roku 1997, kedy sa pretvoril na súčasnú Teologickú fakultu Trnavskej univerzity.

Ladislav Csontos, prodekan TF TU

Vojenský ordinár sa zúčastnil pietnej spomienky na Ministerstve obrany SR

Pri príležitosti Dňa ozbrojených síl sa ordinár OS a OZ SR Mons. František Rábek 21. septembra 2007 na ministerstve obrany zúčastnil pietnej spomienky za prítomnosti ministra obrany Františka Kašického, hlavných predstaviteľov rezortu, ale aj predsedu Národnej rady SR Pavla Pašku, predsedu vlády SR Róberta Fica, podpredsedu vlády SR a ministra vnútra SR Róberta Kaliňáka, bývalých ministrov obrany Jána

Siteka a Pavla Kanisa a ďalších hostí. Mons. Rábek vo svojom príhovore upriamil pozornosť prítomných nielen na obeť našich vojakov v minulosti, ale aj na súčasnosť a chápanie správneho postoja k službe vlasti, k slobode a osobnému i spoločnému blahu. Položením vencov k Pamätníku zmierenia si prítomní hostia, ako aj príslušníci a zamestnanci Ministerstva obrany SR uctili všetkých vojakov, ktorí položili svoje životy na Slovensku, či v zahraničí.

Dátum 22. september 1848 sa stal osobitne významným, keď pri Brezovej pod Bradlom slovenskí dobrovoľníci dosiahli prvý bojový úspech. Myšlienka spomienky na obdobie európskych buržoázných revolúcií v 19. storočí sa zrodila pred ôsmimi rokmi. Vtedajší minister obrany Ján Sitek vyhlásil 22. september za Deň Armády SR. Po zmene názvu slovenskej armády na ozbrojené sily SR prezident republiky Rudolf Schuster v roku 2002 vyhlásil tento deň za Deň ozbrojených síl SR.

Tibor UJLACKÝ

Výročie posvätenia katedrály v Banskej Bystrici

V deň výročia posvätenia katedrálneho chrámu v Banskej Bystrici celebroid v pondelok 24. septembra 2007 banskobystrický diecézny biskup Rudolf Baláž slávnostnú svätú omšu. Na bohoslužbe sa v katedrále Sv. Františka Xaverského, patróna diecézy, zúčastnili veriaci a kňazi z banskobystrických farností spolu s dekanom miestnej farnosti Jánom Krajčíkom.

Katedrálny chrám je podľa slov diecézneho biskupa Rudolfa „spoločným domom diecézy“ pre vyše 340-tisíc katolíkov, ktorí tvoria duchovnú rodinu Banskobystrickej diecézy. Otec biskup povzbudil prítomných: „Starajte sa nielen o tento chrám – miesto, na ktorom sa nám dáva sám Boh, ale i o chrámy Ducha Svätého v sebe samých. Sme určení na to, aby sme Krista toľto svetu odovzdávali, on má byť naším chlebom a my máme byť jeho ľudom“. Vyžaduje to osobnú metanoiu, teda opravdivé priblíženie zmýšľania a skutkov zmýšľaniu Boha. Diecézny biskup nadviazal na slová Svätého Otca Benedikta XVI., ktorý často pripomína, aby všetci, čo dostali dar viery, o ňom všade svedčili. V histórii katedrálneho chrámu otec biskup pripomenul obdobie, keď sa na námestí pred bránami samotného chrámu odohrával otvorený boj proti Bohu a Cirkvi počas komunizmu.

Terajší katedrálny chrám banskobystrickej diecézy bol prvýkrát posvätený 24. septembra 1715 ako novopostavený kostol Sv. Františka Xaverského. V roku 1776 bolo v Banskej Bystrici zriadené biskupstvo a tento jezuitský kostol sa stal jeho katedrálnym chrámom.

Zuzana Juhaniaková

Biskup Rábek požehnal sochu patróna hasičov v Topoľčanoch

Ordinár OS a OZ SR Mons. František Rábek sa v piatok 21. septembra 2007 spolu s premiérom slovenskej vlády Róbertom Ficom a ministrom vnútra SR Róbertom Kaliňákom zúčastnil na oslavách 50. výročia hasičskej stanice OR HaZZ v Topoľčanoch. Oslavy začali slávnostným otvorením zrekonštruovanej budovy pôvodnej stanice a požehnaním tiež zrekonštruovanej sochy patróna hasičov - svätého Floriána - Mons. Rábekom a policajným vikárom Františkom Bartošom. Na námestí v Topoľčanoch odovzdali miestnym hasičom nové moderné hasičské vozidlo s cisternou a výsúvacím rebríkom. Za záslužnú a nebezpečnú prácu hasičov, ktorí neraz nasadzujú svoje zdravie i životy na záchranu iných ľudí a materiálnych hodnôt z rúk predsedu vlády a ministra vnútra prevzalo 12 zaslúžilých hasičov rezortné vyznamenania a dekréty o povýšení.

Tibor Ujlacký

Gréckokatolícke biskupstvo v Prešove navštívila Magdaléna Vášáryová

Drevené gréckokatolícke chrámy, alebo ako sa im na východnom Slovensku hovorí – cerkvi, sú nielen úžasnými kultúrnymi pamiatkami, ale hovoria aj o úprimnej viere a dôvere človeka v Boha. Do ich záchranu sa už pred niekoľkými rokmi svojou charizmou zaangažovala i zakladateľka Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku a poslankyňa NR SR Magdaléna Vášáryová. Práve záchrana a propagácia týchto chrámov boli hlavnou náplňou jej stretnutia s vladykom Jánom Babjakom, ktoré sa z iniciatívy prešovského eparchu uskutočnilo v rezidencii Gréckokatolíckeho biskupstva v Prešove v sobotu 22. septembra. Vladyka vyjadril slová vďačnosti pani Vášáryovej za jej činnosť vo vzťahu k dreveným cerkvám. Ako osobnosť, ktorej meno sa spája s kultúrou, si v sprievode prešovského eparchu so záujmom a obdivom prezrela rezidenciu, hlavne expozíciu histórie Prešovskej eparchie a Biskupskú kaplnku sv. Jozefa. „Drevené chrámy sú nielen neuveriteľne krásne kultúrne pamiatky, ale vyžarujú silu, ktorá vychádza akoby z hĺbky a zosobňuje sa v chráme. Zhromažďujú sa v nich ľudia, s ktorými sa vždy rada stretávam. Je dôležité, aby tí, ktorí žijú v obciach, kde sa nachádzajú tieto chrámy a modlia sa v nich, si boli vedomí hodnoty, akú majú v týchto skvostoch ľudovej sakrálnej architektúry,“ uviedla

Magdaléna Vášáryová, ktorá je dobrodínkou dreveného Gréckokatolíckeho chrámu sv. Bazila Veľkého v Krajnom Čiernom neďaleko Svidníka.

Lubomír Petrik

Hanusovci sa stretli v Spišskej Kapitule

V dňoch od 20. do 22. septembra sa stretli v Spišskej Kapitule účastníci jubilejného 10. ročníka Dní Ladislava Hanusa. Zástupcovia Spoločenstva Ladislava Hanusa, Klubu kresťanských pedagógov, Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity aj Literárneho centra diskutovali o pamätiach Alexandra Macha, slovenských ľudových piesňach v latinčine, funkčnosti kresťanskej demokracie a vzťahu médií k hodnotovým otázkam. Napriek tomu spišský pomocný biskup Štefan Sečka vyzdvihol dôležitý aspekt vzájomného zjednocovania sa. „Nepotrebujeme iba odborne diskutovať, ale najmä vnútorne sa zjednocovať,“ povzbudil prítomných spoluzakladateľ tradície hanusovských dní. Spolu s ostatnými účastníkmi uvítal vydanie pamätí teológa a filozofa kultúry s názvom Svedok storočia pri príležitosti Roku Ladislava Hanusa.

Terézia Kolková

Vladyka Babjak posvätil novú farskú budovu v Milpoši

Obec Milpoš v Sabinovskom okrese navštívil v nedeľu 23. septembra vladyka Ján Babjak, aby gréckokatolíckym veriacim posvätil novovybudovanú farskú budovu. „Ukázali ste sa ako životaschopná farnosť,“ povedal vladyka veriacim v tejto mladej farnosti, ktorá vznikla iba v roku 2003 vyčlenením z farnosti Ďačov. V liturgickom čítaní z 2. listu Korint'anom zazneli aj slová, ktoré sú biskupským heslom vladyku: „Vy ste chrám živého Boha“. Zhromaždeným veriacim povedal, že medzi nich prišiel s veľkou radosťou, aby im posvätil faru, ohlásil Božie slovo a zvestoval Ježišovu lásku. „Ale prichádza aj diabol, aby to prekazil a prerušil dobro radosnej zvesti. Diabol má jedinú úlohu – zvieť človeka do záhuby. Boh však stvoril človeka v plnej kráse a nádhere a dal mu plnú slobodu, aby spoznával jeho lásku. Boh si dokonca urobil príbytok v ľudskom srdci, aby sme v jeho sile mohli odolávať zlému,“ pokračoval vladyka. Prešovského eparchu privítal správca farnosti kňaz Richard Harvilko a starosta obce Ladislav Rabatin. Spolu s filiálkou Hanigovce má farnosť viac ako 600 veriacich, ktorí začali farskú budovu, v prevažnej miere svojpomocne, stavať v apríli 2004.

Lubomír Petrik

Slávnostné Veni Sancte v Spišskej Kapitule

V sobotu 22. septembra sa v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule slávnostným „Veni Sancte“ začala svätá omša, ktorej predsedal spišský pomocný biskup Mons. Andrej Imrich, ktorý sa v homílii zameral na život seminaristu v kňazskom seminári a na využitie času počas jeho formácie. Okrem iného povedal: „Obraciam sa na vás, milí seminaristi, aby ste si vypestovali veľkú túžbu po kňazstve. Ten, kto ma túžbu po kňazstve ako seminarista, má po vysviacke radosť z toho, že je kňazom.“ Týmto spôsobom sa na Teologickom inštitúte a v Kňazskom seminári biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule začal nový akademický rok 2007/2008. Slávnostného Veni Sancte sa zúčastnili dekáni a prodekáni fakúlt Katolíckej Univerzity v Ružomberku na čele s rektorom Borisom Banárom. Do prvého ročníka tentokrát nastúpilo desať seminaristov. Po slávnostnej svätej omši nasledovala promócia absolventov externého štúdia.

Roman Vitko

Víťazi letnej súťaže sa plavili po Dunaji s katolíckymi novinami

Približne dvesto detí s rodičmi a súrodencami, medzi nimi tridsať výhercov prázdninovej hry pre deti, sa v nedeľu 23. septembra vydalo na plavbu loďou z Bratislavy do Devína. Počas nej mali deti možnosť stretnúť svojich kamarátov z Detského týždňa Dobromilku a Svetlúška, rozprávať sa s kapitánom lode či so šéfredaktorom a pracovníkmi Katolíckych novín (KN).

V Devíne boli pre deti pripravené zaujímavé hry, ale aj výstava palubných denníkov, do ktorých počas celého leta zapisovali správne riešenia úloh. Vyvrcholením nedeľného popoludnia bola svätá omša, ktorú celebroidoval šéfredaktor KN Mons. Marián Gavenda a konce-

lebrovali riaditeľ Spolku sv. Vojtecha Mons. Vendelín Pleva a kňazi Peter Zimen a Juraj Drobny. Šéfredaktor Marián Gavenda všetkých prítomných povzbudil, aby mali odvahu plaviť sa v živote proti prúdu podobne, ako to robila loď plávajúca do Devína.

Čitateľská plavba loďou bola vyvrcholením prázdninovej súťaže pre deti a odmenou pre jej víťazov. „Zdá sa, že po minuloročnom lete balónom a tohtoročnej plavbe loďou sa vďaka ohlasom rodičov stane takáto čitateľsko-rodinná akcia tradíciou. Stretnutie s deťmi čitateľmi a ich rodinami bolo pre nás pracovníkov KN veľkým povzbudením a osobitnou príležitosťou neformálne sa spoznať,“ povedala autorka koncepcie Detského týždňa i prázdninovej súťaže Martina Jokeľová-Ťuchová.

KN gr / snímka pz

Kardinál Špidlík na duchovných cvičeniach košických bohoslovcov

V dňoch od 8. až 13. septembra bohoslovci Kňazského seminára sv. Karola Boromejského v Košiciach absolvovali duchovné cvičenia v oblasti Domaša – Dobrá, na ktorých sa zúčastnil aj kardinál Tomáš Špidlík. Cvičenia sa niesli v duchu základných tém duchovného života ako sú modlitba, Ježiš Kristus, sviatosti, Panna Mária, Cirkve alebo problém zla. „Vedení jedinečným pohľadom prednášateľa sme mohli do týchto problémov nahliadnuť z rôznych uhlov a vidieť ich tak v praktickej rovine spirituality, ako aj v historickom a umeleckom kontexte témy. Exerციátorova hlboká znalosť učenia cirkevných otcov len dotvorila celkovú atmosféru prednášok,“ prezradili bohoslovci, pre ktorých exercície boli nielen časom duchovného pookriatia, ale aj stretnutím sa so vzácnym človekom.

Jozef Barlaš

Stretnutie pracovníkov väzenskej duchovnej služby

V sobotu 22. septembra sa na Rímskokatolíckom farskom úrade v Križovanoch nad Dudváhom uskutočnilo stretnutie pracovníkov väzenskej duchovnej služby. Stretnutie zorganizoval väzenský kaplán Gabriel Dzvoňár z Ústavu pre výkon trestu odňatím slobody Hrnčiarovce nad Parnou, v spolupráci s Fórum kresťanských inštitúcií (FKI) a Združením Matta Talbota. Zúčastnení kňazi a dobrovoľníci z väzenskej duchovnej služby si vypočuli odborné prednášky na tému „Poruchy správania a skupinová práca s odsúdenými“. O daných témach diskutovali a navzájom si vymenili skúsenosti z tejto práce. Prítomní boli ďalej informovaní o cieľoch práce sociálnej skupiny pri FKI.

Oľga Stropkovičová

Zasadala Rada KBS pre rodinu a mládež

V dňoch 25.-26. septembra 2007 zasadala v Španej Doline a v Banskej Bystrici Rada KBS pre rodinu a mládež podľa svojich sekcií. Obidve stretnutia viedol predseda Rady, Mons. Milan Chatur, košický apoštolský exarcha.

Úvodné zamyslenie zasadania Sekcie pre mládež predniesol dp. Ján Buc. Témou bola prvá časť Posolstva Sv. Otca Benedikta XVI. mladým k nastávajúcim Svetovým dňom mládeže. Sv. Otec pristupuje k mladým ako priateľ, keď v úvode Posolstva hovorí: „... v Kolíne ... som si s vami dohodol ďalšie stretnutie, ktoré sa bude konať v roku 2008 v Sydney.“ A ďalej pozýva mladých poznávať Ducha Svätého ako ducha lásky, sily a svedectva. Tí, ktorí sprevádzajú mladých majú im pomôcť otvoriť sa Duchu Svätému, aby zažili osobné Turíce i spoločné v Sydney a na Velehrade.

Program zasadania Sekcie pre mládež pokračoval hodnotením letných aktivít pre mladých, z ktorého vzišla potreba pripraviť a publikovať ročný kalendár národných aktivít pre farnosti. Dp. Zdeno Pupík predstavil návrh Pastoračného a evanjelizačného plánu pre mládež a nasledovala diskusia o nástrojoch jeho konkrétneho uplatnenia vo farnostiach. Pre pripravované podujatia Sekcie pre mládež: Svetlík 2007 – Stretnutie pracovníkov s mládežou, Týždeň Cirkvi pre mládež a Svetové dni mládeže 2008, ktoré budú slávené v Sydney i na Velehrade, prijali účastníci zasadania konkrétne úlohy od duchovnej prípravy, cez propagáciu po jednotlivé organizačné kroky. V informačnom bloku sa hovorilo Animátorských školách, gospelových festivaloch, Púti Muráň-Levoča a pripomienkach k internetovej stránke Sekcie pre mládež <http://mladez.kbs.sk/>

Úvodné zamyslenie zasadania Sekcie pre rodinu predniesol dp. Ján Salanci z Rožňavskej diecézy a zaoberal sa pastoračnou starostlivosťou Cirkvi, o ktorej hovorí Sv. Otec Benedikt XVI. vo svojej apoštolskej exhortácii Sacramentum caritatis v časti Eucharistia a manželstvo.

Hlavnou témou stretnutia bol pripravovaný Pastoračný a evanjelizačný plán pre rodiny (PEP), s ktorého obsahom podrobne oboznámil prítomných dp. Roman Seko. Prítomní vysoko ohodnotili prácu prípravného tímu a kvalitu navrhovaného dokumentu. Rozsiahla diskusia sa rozvinula o postupy a etapách realizácie plánu. Dosiahnutie týchto cieľov, ktoré uvádza PEP bude závisieť od dobrej spolupráce kňazov a laikov.

Zasadanie pokračovalo informáciami o pripravovanej brožúrke Manželská láska a dar života,

o preklade prednášok zo Svetového stretnutia rodín vo Valencii a zaujatím postoja k pripravovanej koncepcii vyučovania predmetu Sexuálna výchova na školách.

Popoludnie stretnutia patrilo semináru na tému Pomoc rodinám ohrozených domácim násilím, ktorý otvoril možnosti spolupráce s odborníkmi v tejto oblasti.

-vv-

V Banskej Bystrici otvorili novú budovu UPC Štefana Moyses

V stredu 26. septembra 2007 o 19.30 hod. diecézny biskup Rudolf Baláž posvätil nové priestory Univerzitného pastoračného centra biskupa Štefana Moyses. Na slávnosti sa zúčastnili zástupcovia akademickej obce Univerzity Mateja Bela, pričom rektorku zastupoval prorektor Ján Chorvát. Pozvanie prijal aj pomocný biskup a predseda Rady pre univerzity pri KBS Tomáš Galis, architekt stavby Ladislav Bradiak, miestny klérus a študenti univerzity, ktorým má novopostavené centrum slúžiť ako kontaktné miesto a priestor pre vzájomné stretnutia.

Na úvod všetkých prítomných privítal správca Univerzitného pastoračného centra Peter Sabol. Nasledovala liturgia slova a príhovor, v ktorom diecézny biskup Rudolf vyzdvihol veľkosť „obety vôle“ na príklade troch postáv. Prvou je Božia Matka Mária, ktorá pochopila, čo je jej úlohou. Rovnako aj my máme byť vnímaví na potreby ľudstva. Druhou postavou je Abrahám, starozákonný otec viery, ktorý dôveroval Bohu, vďaka čomu sa stal „otcom národov“. A nakoniec Štefan Moyses, banskobystrický biskup a prvý predseda Matice slovenskej, je velikánom slovenských dejín. Tento „novodobý Mojžiš“ sa, podľa slov otca biskupa, v 19. storočí zaslúžil o vznik slovenského školstva v našej krajine.

Nasledovala posviacka priestorov UPC Štefana Moyses a kaplnky Krista Veľkňaza. Otec biskup poďakoval akademikom a prítomným študentom zdôraznil, že majú na výber a dodal, že „človek sa dnes môže rozvíjať tak, ako to rezonuje v jeho vnútri; tak, aby nebol nikým zneužitý“. Po recepcii mali prítomní i okoloidúci možnosť pozrieť si priestory UPC, prezentácie z činnosti vysokoškolákov a spoločensky sa zabaviť. Koordinátori do neskorých večerných hodín sprevádzali prichádzajúcich návštevníkov z kruhu študentov a zdôrazňovali im myšlienku spoluzodpovednosti za tento priestor spoločného domu.

Zuzana Juhaniaková

Róbert Letz: Biskupi Vojsaššák, Buzalka a Gojdič boli obeťami komunizmu

„Dokumenty k procesu s katolíckymi kňazmi Jánom Vojsaššákom, Michalom Buzalkom a Pavlom Gojdičom“ – tak znie nová publikácia z dielne historika a vedúceho Katedry histórie Pedagogickej fakulty UK v Bratislave Róberta Letza, ktorú autor za prítomnosti významných slovenských cirkevných predstaviteľov a mnohých pamätníkov dobových udalostí vo štvrtok 27. septembra prezentoval na Teologickej fakulte TU v Bratislave. „Prvýkrát po roku 1990 vychádza súbor dokumentov v takejto forme o vykonštruovanom procese proti trom slovenským katolíckym biskupom Vojsaššákovi, Buzalkovi a Gojdičovi, ktorí sa stali obeťami komunistického režimu,“ prezradil pre TK KBS autor o knihe a dokumentoch, z ktorých mnohé dodnes neboli publikované.

„Rozhodli sme sa pre výber 86 najdôležitejších dokumentov, ktoré verne zachytávajú túto historickú udalosť,“ pokračuje Letz. Edícia prameňov má za úlohu priblížiť proces, jeho mechanizmus a osobnosti prostredníctvom dokumentov, ktoré sú produktom činnosti špeciálnych orgánov, najvyšších stranických orgánov, stranických orgánov zameraných na cirkevnú politiku a iných. „Nesmie sme zabúdať, že ich tvorcami sú inštitúcie, ktoré tvorili totalitný komunistický režim. Musíme k nim pristupovať kriticky, pretože sa vyznačujú vysokou mierou indoktrinácie a tendenčnosti,“ objasňuje autor knihy vzhľadom na to, že do súboru dokumentov je zaradená aj obžaloba, rozsudok a zápisnica z hlavného pojednávania. České a slovenské dokumenty sú usporiadané chronologicky za sebou a tvoria uzavretý a vzájomne prepojený celok. Uverejnené sú v plnom a v neskrátenom znení, pričom sa zachováva pôvodný jazyk a pravopis.

„Kniha prináša najrelevantnejšie dokumenty o procese biskupov, čo znamená, že sa čitateľom predtiera priamy prepis dokumentových materiálov. V tom je toto dielo jedinečné,“ uviedol pre TK KBS cirkevný historik a recenzent knihy Jozef Hal'ko. Publikácia, ktorú vydal Ústav pamäti národa, je podľa jeho slov výnimočná poznámkami pod čiarou, ktoré plnia vysvetľujúcu a niekedy aj komparatívnu funkciu.

Záštitu nad podujatím prevzal kardinál Ján Chryzostom Korec, ktorý sa prezentácie zúčastnil a vyjadril sa k typickým udalostiam v rokoch 1950-1952, akými boli napríklad likvidácia Gréckokatolíckej cirkvi, uväznenie biskupov, likvidácia

diecéznych seminárov, súd s biskupmi a iné. Medzi prítomnými nechýbal ani spišský diecézny biskup Mons. František Tondra a nitriansky diecézny biskup Mons. Viliam Judák, ktorý predsedal svätej omši vo františkánskom kostole pred začiatkom prezentácie. „Kniha nám pripomína prenasledovanie Cirkvi po 2. svetovej vojne, tlak a snahy dobovej vlády zdiskreditovať a rozdeliť vtedajšiu cirkevnú hierarchiu,“ odznelo v homílii Mons. Judáka, podľa ktorého traja slovenskí biskupi, každý inej povahy, vlastností a talentov, „odmietli koketovanie s vládou a prijali kríž až do konca“.

TK KBS, -ej-

Vydanie poštovej známky Nitriansky evanjeliár

Slovenská pošta vydala v sobotu 22. septembra, na sviatok svätého Emeráma, patróna starobylej nitrianskej hradnej katedrály – baziliky, poštovú známku Nitriansky evanjeliár.

Súčasťou prezentácie poštovej známky bolo aj jej požehnanie nitrianskym emeritným biskupom kardinálom Jánom Chryzostomom Korcom a oboznámenie auditória o histórii Nitrianskeho evanjeliára.

Autorom výtvarného návrhu poštovej známky je akademický maliar Pavol Choma. Jej nominálna hodnota je 15 Sk. Námetník riaditeľa Slovenskej pošty Lukáš Machala verí, že táto známka bude náležite ocenená tak slovenskými ako aj zahraničnými filatelistami.

-ml-

725 rokov od prvej písomnej zmienky o Kropkach

Mesto a farnosť Kropkachy si v týchto dňoch pripomenulo sedemstodvadsaťpäť rokov od prvej písomnej zmienky o meste. Od 14. septembra do 23. septembra 2007 v rámci Dni mesta sa v Kropkachoch konalo množstvo tradičných kultúrnych, športových, ale i duchovných aktivít. Pri príležitosti 725. výročia prvej písomnej zmienky sa zrodila nová kniha o meste s názvom Kropkachy - história a súčasnosť. Dni mesta vyvrcholili v nedeľu 23. septembra slávnostnou odpustovou svätou omšou, ktorú celebroval vo farskom kostole rožňavský biskup Mons. Eduard Kojnok spolu s kňazmi spišského dekanátu. Celá slávnosť sa skončila eucharistickým sprievodom ulicami mesta.

Štefan Kosturko